

Orebladet

Årg. 17

Nr. 1 – 2014

Medlemsblad for Trøndelagsavdelingen
av Norsk Botanisk Forening

Rublomer i midt-norske fjell
Ekskursjoner og møteprogram

Hepatica triloba.

oldbookillustrations.com

OREBLADET
ISSN 1501-4924

Orebladet utgis av: Norsk
Botanisk Forening,
Trøndelagsavdelinga (NBF-TLA)

Postadresse: NTNU
Vitenskapsmuseet, Seksjon for
naturhistorie, 7491 Trondheim

e-post adresser:
orebladet@nbf-tla.org
Foreningen:
post@nbf-tla.org

Nettadresse:
<http://www.nbf-tla.org>

Redaktør: Ingar Pareliussen

Abonnement: Bladet utgis med to
nummer i året. For medlemmer av
Trøndelagsavdelingen av NBF inngår
Orebladet i medlemskapet.
Abonnementspris for
ikke-medlemmer er for 2014 kr 125,-
(abonnementet løper til det blir sagt
opp).

Manuskripter: Manuskripter kan
gjærne sendes som vedlegg til e-post,
eller sendes i posten maskinskrevet
eller tydelig håndskrevet. Enkel
linjeavstand. Overskrifter utheves.
Norske plantenavn skal brukes der
disse finnes. Latinske navn skal stå i
kursiv etter det norske navnet uten
bruk av bindestrek eller parentes.

Illustrasjoner Redaksjonen ønsker
illustrasjoner i form av strektegninger,
diagrammer eller foto (enten digitale,
papirkopier eller dias). Merk foto som
skal returneres med navn og
returadresse.

Frist for manuskripter
Vårnummer: 1. mai. Høstnummer: 1.
november

Styret i NBF-TLA: Egil Ingvar
Aune, leder Inger Gjærevoll, nestleder
og kasserer Guri Bjørndal, sekretær
Berit Forbord Moen, FNF-kontakt
Harald Hove Bergmann,
regionkontakt Villblomstenes dag
Solfrid Helene Lien Langmo,
ansvarlig for lokalfloraprojektet

Ekskursjonskomité: Sigmund
Sivertsen, Bjørn Sæther og Einar
Værnes (medansvarlig for
lokalfloraprojektet).

Revisorer: Jan Erik Kofoed og
Ottar Michelsen

Valgkomité: Vibeke Vange og
Anders Lyngstad

e-postadresse? Om du sender en
e-post til oss vil du bli påminnet om
møter, ekskursjoner og andre
foreningsaktiviteter. Husk å gi oss
beskjed om du bytter epostadresse.

Forside: Tinderublom *Draba*
cacuminum ©Trond Kristoffersen

Rublomplanter i midt-norske fjell

Trond Kristoffersen

Rublomslekten er en stor og vanskelige gruppe av planter med hvite eller gule blomster. Det latinske slektsnavnet draba betyr skarp, besk eller bitter. Navnet er opprinnelig gitt til lavlandsplanten honningkarse. Rublomplantene kan deles inn i to hovedgrupper: lavlandsarter og de typiske fjellplantene. Fjellartene danner mer eller mindre tette tuer og vokser stort sett på naken, ofte kalkholdig jord. I denne artikkelen skal jeg gi en beskrivelse i tekst og bilder av de vanligste rublomplantene som vokser i midt-norske fjell.

Jeg har gått mye i norske fjell og tatt bilder av fjellplantene. Av og til fant jeg en rublomplante. Men rublomplantene er små og så like ut. De fikk derfor i mange år stå i fred for fotografen. Det var mine turer i fjellene på Helgeland og Salten som økte interessen for rublomplantene. Jeg ville gjerne vite hva jeg hadde funnet, og begynte derfor å ta bilder av mine funn. Bildene sendte jeg til professor Reidar Elven i Oslo. Han

var svært velvillig og satte et navn på de fleste av funnene. Takk til Reidar Elven for nyttige tips.

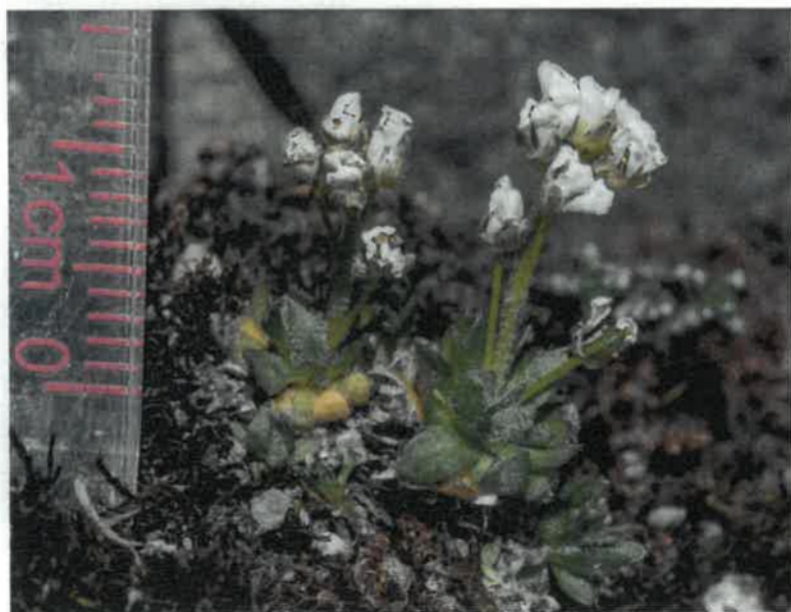
Rublomplantene er ofte sterkt håret, og i slekten opptrer ofte tre slags hår: enkle hår, gaffeldelte hår og stjernehår. Blomsten, formen på skulpene og forekomsten og fordeling av hårtypene er ofte nødvendig for en korrekt bestemmelse av en plante. Det er vanskelig å se behåringen med det blotte øye. Sterk lupe eller detaljerte bilder er som regel nødvendig for å kunne studere behåringen.

De fleste rublomplantene i fjellet er små, ofte ikke mer enn 3 cm til 5 cm høye. Ved blomstringen er planten i mange tilfeller ikke høyere enn 1 til 2 cm.

De fleste rublomplantene strekker seg etter blomstringen, skulpene vokser fram og kronbladene faller av. Rublomplantene blomstrer tidlig. De fleste vil derfor først se en rublomplante etter at blomstringen er over. De fleste av mine funn av rublomplanter i midt-norske fjell er fra Dovrefjell og Trollheimen. I artikkelen har jeg gitt noen kommentarer til mine funn av plantene og særskilt angitt hvor hovedbildet er tatt.

Tinderublom

Bergrublom

Gullrublom *Draba alpina*

Gullrublom er den eneste rublomplanten i midt-norske fjell med tydelig gule blomster. I Nord-Norge vokser en annen gulblomstret rublom, dvergrublom. Den er mindre og svært sjelden. Alpina betyr som hører til fjellet. Ved blomstringen er gullrublom rundt 5 cm høy. Den strekker seg etter blomstringen, og kan bli opptil 18 cm høy. Stengelen mangler blad og er tett håret av stjernehaar og enkle haar. Rosettbladene er helrandet med kanthaar. Kronbladene er gule eller blekgule, smale og overlapper ikke når blomsten er åpen.

Begerbladene er mørk grønne. Skulpen er elliptisk. Gullrublom vokser på snøleie, flytjord, fuktige berghyller på kalkholdig grunn.

Gullrublom er sjelden og rødlistet i kategori NT (nær truet). Den finnes spredt fra Jotunheimen til Alta i Finnmark. Den er vanlig på Bjørnøya og Svalbard. Høyeste noterte voksested er 1740 meter over havet fra Dovrefjell.

Gullrublom er forholdsvis vanlig på Dovrefjell og finnes spredt i Trollheimen. Den er også funnet i Sunndalsfjellene og i Tydalsfjellene. Hovedbildet er tatt 7. august 2010 på vestsiden av Grønhøe, et fjell sørvest for Dombås, 1515 moh.

Bleikrublom *Draba oxycarpa*

Bleikrublom er svært lik gullrublom. Kronbladene er først gule, men blir snart blekgule. Stengelen har både greina og enkle hår. Fruktstanden danner en skjerm. Kronbladene er breie øverst og overlapper hverandre. Begerbladene er lys grønne. Skulpene er eggformet med små kanthår. *Oxycarpa* betyr med spiss frukt og viser til skulpene. Bleikrublom vokser på fuktig, kalkrik jord i fjellet. Bleikrublom blir mellom 5 cm til 10 cm høy.

Både bleikrublom og gullrublom er gule ved starten av blomstrin-

gen. På dette stadiet er det derfor lett å ta feil av bleikrublom og gullrublom. Det viktigste skillet mellom plantene er at kronbladene til bleikrublom er breie øverst (ser ut som en hjørnetann), men gullrublom har smale kronblad (ser ut som en framtann). Bleikrublom har også blekere begerblad enn gullrublom.

Bleikrublom er sjelden. Den finnes spredt fra Jotunheimen til Troms, og er vanlig på Svalbard. Høyeste noterte voksested er 1840 meter over havet fra Dovrefjell.

Bleikrublom har omtrent samme utbredelse på Dovrefjell og i Trollheimen som gullrublom. Hovedbildet er tatt 26. juni 2011 på Søndre Knutshø på Dovrefjell, 1586 moh.

Alperublom *Draba fladnizensis*

Alperublom er en av de vanligste rublomplantene i fjellet. Fladnizensis betyr fra Fladnitz i Østerrike, hvor planten første gang ble beskrevet. Alperublom vokser i glisne tuer. Kronbladene er hvite, smale og lange. Stengelen er snau, ofte mørkefiolett og som regel uten blad. Rosettbladene har enkle hår i kanten. Skulpen er elliptisk. Alperublom vokser på tørre berghyller og tørr

grus i fjellet, mest på baserik grunn. Planten blir mellom 5-10 cm høy.

Alperublom er sjelden. Den er bisentrisk og finnes spredt fra Jotunheimen til Alta i Finnmark. Alperublom finnes også noen steder på Svalbard. Høyeste noterte voksested er 2300 meter over havet fra Jotunheimen.

Alperublom er vanlig på toppplatåene både på Dovrefjell og i Trollheimen. Hovedbildet er tatt 4. juli 2011 på Hemre Gjevillvasskammen i Trollheimen, 1428 moh.

Lapprublom *Draba lactea*

Lapprublom er svært sjelden i midt-norske fjell. De fleste funn er gjort nord for Gjevilvatnet i Oppdal.

Blomstene er store, breie med hvite kronblad. *Lactea* betyr melkehvít.

Lapprublom vokser i glisne tuer.

Stengelen er snau, som regel uten blad. Rosettbladene har enkle kant-

hår og som regel også stjernehaar

mot toppen, mest på undersiden.

Skulpen er smalt eliptisk, snau.

Lapprublom vokser i næringsrik, fuktig grus og mosedominert vegetasjon i fjellet. Planten er mellom 5-10 cm høy.

Lapprublom er rødlistet i kategorien NT (nær truet). Den er svært sjelden i Sør-Norge og finnes spredt fra Jotunheimen til Sunndalsfjella og Trollheimen. Lapprublom er vanligere i Nord-Norge og finnes spredt fra Rana til Alta i Finnmark. Den er vanlig på Svalbard. Høyeste noterte voksested er 1600 meter over havet fra Oppdal.

Lapprublom er svært lik alpe-rublom, men foretrekker andre voksesteder. Den har i tillegg vesentlig større blomster enn alpe-rublom, og rosettbladene har en del greina hår. Hovedbildet er tatt 9. juli 2012, i vind og regn, på nordvestsiden av Tyrikvamfjell i Oppdal, 1178 moh.

Snørublom *Draba nivalis*

Snørublom er en fin liten fjellplante som vokser i små tette tuer. Nivalis betyr som vokser ved snøfonner. Snørublom er ofte gråhvit av ørsmå hår helt opp til blomsterstanden. Blomsten er hvit. Skulpen er snau og smal. Planten blir mellom 3-8 cm høy. Snørublom vokser i bergsprekker og tørr grus i fjellet.

Snørublom er sjelden og finnes spredt fra Jotunheimen til Båtsfjord i Finnmark. Den vokser også på Jan Mayen og på Svalbard. Høyeste noterte voksested er 2 100 meter over havet fra Jotunheimen.

Snørublom er sjelden i midt-norske fjell. Den har noen få voksesteder på Dovrefjell, og finnes også på toppen av fjellet Hårskallen ved Levanger. Bildene er tatt 5. juli 2010 på Skaitiaksla, et fjell sørøst for Junkerdalen i Salten, 835 moh.

Bergrublom *Draba norvegica*

Bergrublom er ganske vanlig på kalkholdig berg og grus i fjellet. Blomstene er hvite. Stengel og blad er kort stjernehaaret. Rosettbladene har ofte 1 til 3 tenner. Bergrublom har fra 0 til 3 stengelblad. Skulpen er elliptisk på rett oppstigende skaft. Bergrublom er svært variabel og finnes både i fjellet og i lavere strøk. I lavlandet kan bergrublom bli opp til 15 cm. Fjellformen er vanligvis ikke høyere enn 5 cm.

Norvegica betyr norsk. Navnet har den fått fordi den første gang ble be-

skrevet av naturforskeren og biskop i Trondheim Johan Ernst Gunnerus (1718-1773). Bergrublom er forholdsvis vanlig i fjellet fra Telemark til Finnmark. Den finnes også spredt på Svalbard. Høyeste noterte voksested er 2020 meter over havet fra Jotunheimen.

Bergrublom finnes spredt på Dovrefjell og i Trollheimen. Bildet av den lille planten er tatt 30. juni 2010 på toppen av Blåfjell, et fjell like nord for Mosjøen i Nordland, 770 moh. Bildet av den andre planten er tatt 27. juni 2010 på toppen av Vennafjellet, øst for Jonsvannet i Selbu kommune, 684 moh.

Tinderublom *Draba* *cacuminum*

Tinderublom vokser på kalkrik, eksponert mark i fjellet. *Cacuminum* betyr fjelltopp. Tinderublom blomstrer veldig tidlig, ofte i mai og juni. Tinderublom har tette rosetter med gamle bladrester nederst. Blomstene er store og melkehvite. Tinderublom er svært lik bergrublom, men mindre og både blad og stengel har spredte hår. Sørlig tinderublom har eggrund til elliptisk skulpe. Tinderublom inndeles i en sørlig art (ssp. *cacuminum*) og en nordlig art (ssp. *angusticarpa*). Forskjellen er at nordlig tinderublom har smalere skulpe. Tinderublom

blir mellom 1 cm til 8 cm høy.

Tinderublom er bare kjent fra Skandinavia. Den er svært sjelden og rødlistet i kategori EN (sterkt truet). Tinderublom er bisentrisk. Sørlig tinderublom er vanligste i Finseområdet på Hardangervidda og i Jotunheimen. Nordlig tinderublom finnes i fjellene rundt Okstindane i sørlige deler av Nordland. Høyeste noterte voksested er 2000 meter over havet fra Jotunheimen.

Tinderublom vokser på Knutshøttoppene på Dovrefjell. Den er også funnet noen steder i de østlige delene av Trollheimen. Bildet av planten er tatt 26. juni 2011 på toppen av Søndre Knutshø på Dovrefjell, 1690 moh.

Storrublom *Draba glabella*

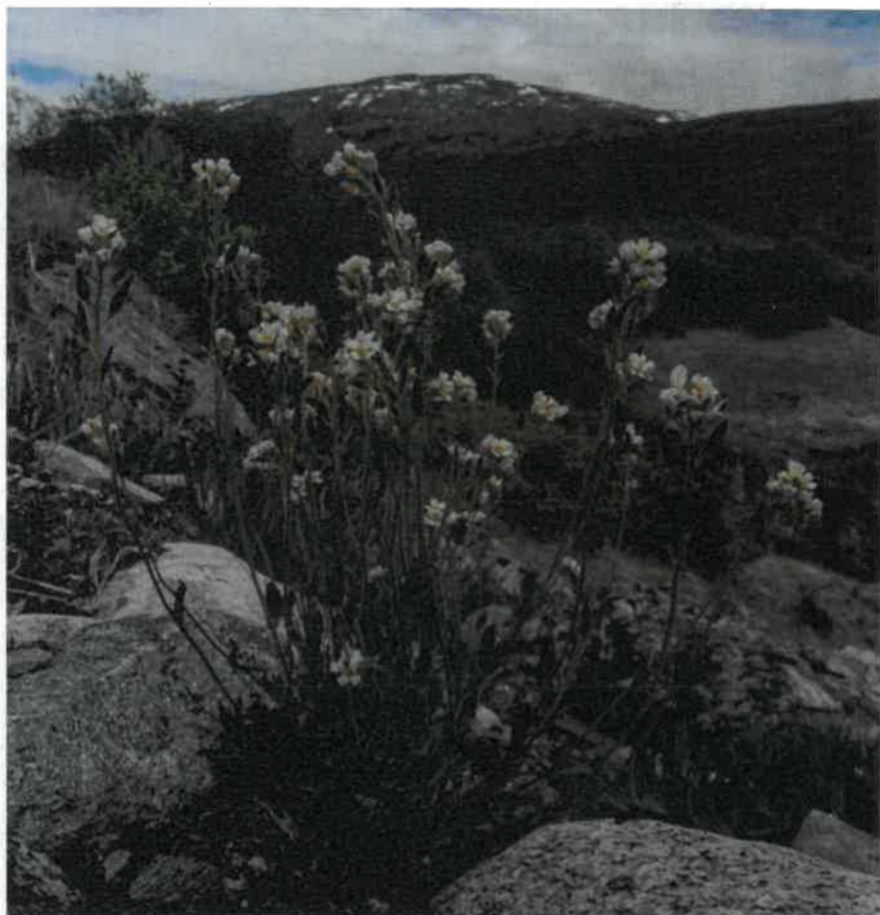
Storrublom og lodnerublom er større enn rublomplantene som er omtalt foran. Storrublom blir mellom 15 cm til 25 cm høy, og inneles i dovrerublom (var. *dovrensis*) og skredrublom (var. *glabella*). Forskjellen mellom variantene er at dovrerublom har håret skulpe, mens skredrublom har snau skulpe. *Glabella* betyr omtrent snau, glatt. *Dovrensis* betyr fra Dovre. Storrublom har store rosetter og 1 til 4 stengelblad. Stengelen er ofte bøyd. Blomstene er hvite. Skulpene er smalt eggformet eller lansettformet på utstående skaft. Den strekker seg mye etter blomstringen. Storrublom

vokser på kalkrik stein og grusjord i fjellet.

Storrublom er forholdsvis vanlig og finnes i fjellet fra Hordaland til Finnmark. Dovrerublom vokser bare i Midt-Norge, hvor den også finnes i lavlandet. Høyeste noterte voksested for storrublom er 1520 meter over havet fra Hordaland.

Storrublom er forholdsvis vanlig på Dovrefjell og finnes spredt i Trollheimen. På Dovrefjell vokser den opp mot 1200 meter over havet. Begge bildene viser dovrerublom. Bildet av den minste planten er tatt 16. mai 2010 i Tomsetura i Trondheim, 172 moh. Det andre bildet er tatt 22. juni 2010 ved Kongsvoll på Dovrefjell, 879 moh.

Lodnerublom *Draba incana*

Lodnerublom blir mellom 10 cm til 30 cm høy. Den vokser på tørr kalkrik mark: berghyller, rasmark og veikanter. Lodnerublom er tett gråhåret av stjernehaar og enkle haar. Incana betyr gråhvit. Stengelen er ofte forgreinet og har mange sittende, lodne blad. Blomstene er hvite. Skulpen er smal og spiss, ofte bøyd. Lodnerublom vokser spredt i kyst-

strøk og i fjellet i store deler av landet. Høyeste noterte voksested er 1450 meter over havet fra Oppdal.

Lodnerublom er vanlig ved Kongsvoll og Grønbakken på Dovrefjell. Jeg har også funnet planten i Rensbekkdalen under Gjevillvasskammen i Trollheimen. Lodnerublom har flere voksesteder langs Lade-stien i Trondheim. Hovedbildet er tatt 8. juli 2010 ved Grønbakken på Dovrefjell med Knutshø-toppene i bakgrunnen, 931 moh.

(2014), Akademika forlag

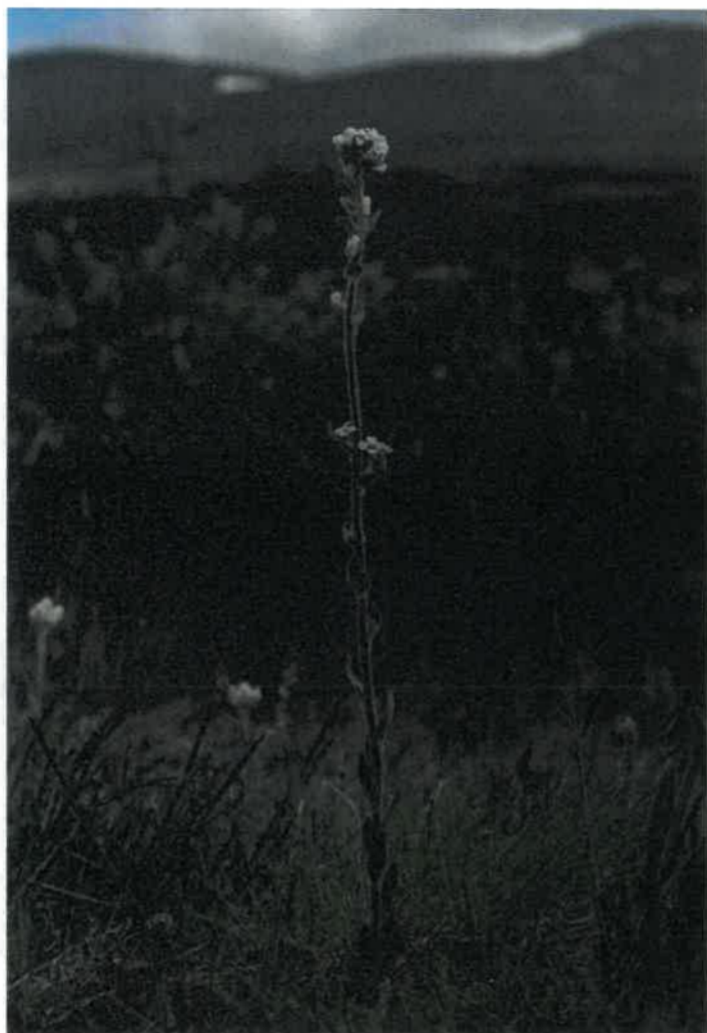
Litteratur og kilder

Fægri, Knut, Norges planter 3 bind (1970), J.W. Cappelens Forlag.

Jacobsen, Arne, Fjellplantene i Dovrefjell og Trollheimen

Jørgensen, Per mfl., Norges Planter 4 bind (1992), J. W. Cappelens Forlag.

Lagerberg / Holmboe / Nordhagen, Vår ville planter 8 bind (1952), Johan Grundt Tanum Forlag.

Lid, Johannes / Lid, Dagny Tande,
Norsk Flora (2005), 7. utgave
ved Reidar Elven, Det Norske
Samlaget.

Mossberg, Bo / Stenberg, Lennart,
Gyldendals store Nordiske Flo-

ra (2007), Gyldendal Norsk
Forlag.

Nilsson, Örjan Nordisk fjellflora
(1995) Norsk utgave ved Rei-
dar Elven, Cappelen Fakta

www.artsdatabanken.no

Alle bildene er tatt av Trond Kristoffersen.

Referat fra årsmøte 2014, mandag 3. mars

Dette er et sammendrag. Det fullstendige referatet finnes på http://www.medlem.nbf-tla.org/aarsmoetereferat_2014.pdf. Møtet ble holdt i auditoriet i Suhmhuset, NTNU Vitenskapsmuseet, Trondheim

1 KONSTITUERING Innkalling og dagsorden ble enstemmig godkjent, og disse møtefunksjonærene ble enstemmig valgt: Møteleder: Inger Gjærevoll, referent: Egil Ingvar Aune, protokollunderskriver: Marthe Gjestland og Thyra Solem

2 ÅRSMELDING 2013

Møtelederen la fram styrets årsmelding som ble enstemmig godkjent. Vi gjengir her noen hovedpunkt fra meldinga.

Medlemstall:

NBF-TLA hadde ved årsskiftet 2013-2014 i alt 175 medlemmer, av disse 121 A-medlemmer, 38 B-medlemmer, 11 C-medlemmer og 5 student-medlemmer. Kontingent har vært henholdsvis kr 442, 210, 160 og 150 for A-, B-, C-, og student-medlemmer.

Tillitsvalgte:

Styret: Inger Gjærevoll (leder og kasserer), Berit Forbord Moen (kontakt Forum for natur og friluftsliv), Egil Ingvar Aune (sekretær), Harald Bergmann (nestleder og regionkontakt for Villblomstenes dag), Harald Vik-Mo (ansvarlig for lokalfloraprojektet), Guri Bjørndal (styremedlem). Styret har hatt styremøter før hvert medlemsmøte. Ekskursjonskomiteen: Sigmund Sivertsen, Einar Værnes og Bjørn Sæther. Redaktør for Orebladet: Ingar Pareliussen. Revisorer: Ottar Michelsen og Jan Erik Kofoed. Valgkomiteen: Vibekke Vange og Heidi Solstad.

Møter:

Det ble holdt åtte åpne medlemsmøter i løpet av 2013. Oppmøtet har variert fra 12 til 34 med 22 i gjennomsnitt. Fra og med novembermøtet har vi lagt ut pdf-filer av foredrag og artspresentasjoner på Internettet (<http://www.nbf-tla.org/foredrag.html>)

Ekskursjoner:

Ekskursjonsprogrammet for 2013 hadde én mose-ekskursjon, to karplante-ekskursjoner og seks sopp-ekskursjoner (samarbeid med Trondheim sopp- og nyttevekstforening). I tillegg kommer ekskursjoner under lokalfloraprojektet og turer på Villblomstenes dag som er omtalt i egne avsnitt.

Lokalfloraprosjektet:

Lokalfloraprosjekt Midt-Norge hadde florakartlegging i Selbu kommune i helgene 15. – 16. juni og 17. – 18. august 2013.

Villblomstenes dag søndag 16. juni 2013: Villblomstenes dag i 2013 ble gjennomført med turer i 14 kommuner i Midt-Norge.

Boka «Fra løvetann til sibirstjerne. Kommuneblomstene i Trøndelag»: Boka kom fra trykkeriet på forsommeren. Det meste av arbeidet med boka er gjort av Inger Gjærevoll. Det øvrige styret og mange enkeltmedlemmer har støtta opp om prosjektet på ulike vis (bl.a. som fotografer). På tittelbladet det angitt «I samarbeid med Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelingen», og NBFs logo har kommet med både på perm og omslag.

Deltakelse i FNF:

Berit Forbord Moen har vært vår representant, og hun har sittet i arbeidsutvalget.

Årets plantebilde 2013:

Se egen artikkel i dette Orebladet.

Andre arrangementer :

Vi har i løpet av året deltatt i Verdens miljøverndag i Ila (5.6.), Trondheim, Høstdagen ved Haukvatnet i Trondheim (1.9.) og Julemarked på Røros (6.–8.12.).

3 REGNSKAP 2013 Møtelederen (som også er kasserer) presenterte regnskapet og beretning fra revisorene. Revisjonsberetninga sa at regnskapet var kontrollert og funnet i orden og tilrådte godkjenning. Det framlagte regnskapet ble enstemmig godkjent.

4 SAK TIL BEHANDLING

Kontingent for 2015: Vedtak: De lokale kontingentsatsene for 2015 blir kr 160,00 for medlemskategoriene A, B og C. Styret får fullmakt til å fastsette lokal sats for studentmedlemmer etter hva som blir vedtatt på landsmøtet i mai.

5 ARBEIDSPLAN FOR 2014

Styrets forslag ble enstemmig vedtatt, og planen inneholder punkter om medlemsmøter (minst 7), intern fotokonkurranse ("Årets plantefoto), ekskursjoner (minst 3 + soppekursjon), Villblomstenes dag – søndag 15. juni (minst samme nivå som de siste åra), Orebladet (2 nr.), FNF (Forum for natur og friluftsliv) fortsatt deltakelse, markedsføring og medlemsverving (prioriteres), lokalfloraprosjekte (fortsetter med kartlegginga i Selbu).

4. BUDSJETT FOR 2014

Møtelederen (= kassereren) la fram et budsjettforslag med et overskudd på kr 2 900. Det ble enstemmig vedtatt.

5. VALG Møtelederen la fram valgkomiteens innstilling og et tillegg om ny valgkomite fra styret: Valgkomiteen hadde ikke greid å finne to nye kandidater som var villige til å stille til valg som styremedlemmer. Harald Bergmann sa seg villig til å ta nok et år slik at mankoen ble redusert til én. Alle foreslåtte ble valgt ved akklamasjon. Lista over tillitsvalgte ser da slik ut:

Leder:

Egil Ingvar Aune – valgt for 1 år

Styremedlemmer:

Guri Bjørndal – gjenvalg for 1 år,
Inger Gjærevoll – valgt for 2 år, *Berit Forbord Moen* – valgt for 2 år i 2013, *Harald Hove Bergmann* – gjenvalg for 1 år.

Revisorer:

Jan Erik Kofoed – gjenvalg for 2 år,
Ottar Michelsen – valgt for 2 år i 2013.

Ekskursjonskomite:

Einar Værnes – gjenvalg for 2 år,
Sigmund Sivertsen – valgt for 2 år i 2013, *Bjørn Sæther* – valgt for 2 år i 2013.

Redaktør Orebladet:

Ingar Pareliussen – gjenvalgt 2 år.

Valgkomite:

Vibekke Vange – gjenvalgt 1 år, *Anders Lyngstad* valgt for to år.

Styret fikk fullmakt til å supplere seg sjøl med ett styremedlem.

Etter vedtektene skal årsmøtet også velge delegater til landsmøtet, men valgkomiteen hadde ingen innstilling på delegater. Årsmøtet gav det nyvalgte styret fullmakt til å velge to delegater til årets landsmøte.

Møteprogram for høsten 2014

Medlemsmøta våre, som normalt er åpne for alle planteinteresserte, blir vanligvis holdt den første mandagen i måneden (unntak september), kl. 19.00. Møta blir holdt på NT-NU Vitenskapsmuseet, i auditoriet i Suhmhuset, Elvegata 6 (samme hus som Middelalderutstillinga og Café Magasinet; inngang til museumsgardsplassen enten fra hjørnet Elvegata/Kalvskinnsgata eller fra Gunnerus' gate). I tillegg til foredragene som er nevnt nedafor, vil vi også til høsten på hvert møte få presentert en planteart under vignetten «Månedens art».

15. september. Vi tar sikte på et møte denne dagen, men programmet er ikke klart. Det vil bli kunngjort på nettet og med varsel via e-post.

6. oktober. Helene Løvstrand Svarva: Furuskogen som «gjenoppsto» i Jotunheimen Helene er dendrokronolog og tilsatt som avdelingsingeniør ved Seksjon for arkeometri, NTNU Vitenskapsmuseet. Langt over nåværende skoggrense ligger store furustokker i myrer og tjern. Vel 1000 moh. i Jotunheimen er det utført et lite pilotprosjekt på 30 stokker som ligger i et opptil fire meter dypt tjern. Hva kan disse trærne avsløre om klima og vegetasjonsendringen i dette og andre lignende områder – og hvor gamle er de? Helene vil gi oss en presentasjon av dette arbeidet og planer for framtidig arbeid innen dette feltet, og dessuten – hva vokser der i dag?

3. november. Else Marte Vold: Søtearter og marinøkler i Sølendet naturreservat Else Marte er ingeniør ved Seksjon for naturhistorie, NTNU Vitenskapsmuseet. Sølendet naturreservat i Røros kommune er kanskje mest kjent for sine mange orkideer, men de rike slåttemyrene og engskogene her har mange andre interessante arter. I foredraget vil Else Marte fortelle oss om et utvalg arter som hun studerte i sin masteroppgave.

1. desember. Annika Hofgaard: Skoggrenseforandring – hva skjer, hvorfor og hvilke blir konsekvensene Annika er seniorforsker ved Avdeling for terre-

strisk økologi, Norsk institutt for naturforskning (NINA) i Trondheim. Foredraget presenterer studier fra Midt- og Nord-Norge, og den sirkumarktiske skog-tundra sonen. Klimabaserte vegetasjonsmodeller viser til en rask endring av skogens utbredelse i fjellet, men empiriske data gir et annet bilde.

Ekskursjonsprogrammet for 2014

Søndag 11. mai: Kryptogamekskursjon til området Høgås-bakkene – Leirsjødemningen, Trondheim Oppmøte på den store P-plassen ved Granåsen skisenter kl. 10:00.

Ekskursjonsledere: Kristian Hassel blir med som mosekyndig, Olga Hilmo som lavkyndig.

Søndag 29. juni: Ekskursjon til Bodsbergheia, Trondheim Kan vi finne igjen heistarr og andre regionalt sjeldne starr?

Oppmøte ved Rye skole kl. 10:00.

Ekskursjonsleder: Sigmund Sivertsen

Søndag 6. juli: Ekskursjon i Estenstadmarka i Trondheim, rikmyr ved Lomtjønnhaugen, sørberg i Ramdalen Vi ser etter

lappmarihand, engmarihand, blodmarihand, rødflangre, diverse starr, hengepiggrør.

Oppmøte på parkeringsplassen ved Bekken kl. 13:00.

Ekskursjonsleder: Einar Værnes.

Mandag 7. juli: Omvisning på Sølende naturreservat Frammøte kl. 12:00 på parkeringsplassen ved Sølendet naturreservat.

Arr.: Kunnskapsbyen, se også <http://www.ntnu.no/kunnskapsbyen/visid.php?id=2039>.

Ekskursjonsleder: Asbjørn Moen

Søndag 3. august: Ekskursjon til Brattfonnhøa og Unndalen Dette er et botanisk rikt område i det østlige Dovrefjell. Vi gjør noen korte stopp langs Orkelsjøvegen, blant annet for å se på jøkelstarr og nålearve. Deretter kjører vi til Vidøya i Unndalen og herfra går vi til snøleiene under Brattfonnhøa (ca. 1 – 1,5 time å gå) for blant annet å stifte bekjentskap med oppdalssildre og mange andre sildrearter, snøgras, snøarve, jøkelsmåarve, knutshørrapp og dvergssyre. Ekskursjonen avsluttes der elva Unna renner inn i Unndalsvatnet (Fundin) for å se på den sjeldne hvitstarren.

Oppmøte ved bommen til Orkelsjøvegen kl. 10:00 for å koordinere kjøring derfra.

Ekskursjonsleder: Arne Jakobsen

Soppekursjoner Som tidligere år har vi soppekursjoner eller "soppoplevelser" i samarbeid med Trondheim sopp- og nyttevekstforening. Ildsjelene i «Musserongligan» er for en stor del medlemmer i begge foreningene og inviterer oss i år med på sine onsdagsturer i Trondheim:

21. mai: Vårsopptur til Laugolia Riksvei 707 fra Klett mot Byneset. Parkering ved Sunde.

20. august: Tjønntuggu Parkering ved Tjønntuggu, "gamle" E6 Ranheim. Rundkjøring på toppen, ta til høyre og det vil være skilt.

27. august: "Giftskogen" på Tiller Parkering ved ASKO, Tiller.

3. september: Hestsjøen Parkering ved badeplassen, Ringvål.

10. september: Ferista, Bymarka Parkeringsplassen ved Ferista

17. september: Rønningen Parkeringsplassen ved Smistad.

Oppmøte kl. 18.00 alle dagene. Det blir med minst én soppakkyndig på hver tur.

Soppens dag arrangeres ved Haukvatnet søndag 7. september i forbindelse med soppkontrollen der.

Lokalfloraprosjektet i Midt-Norge

Botanisk kartlegging i Selbu kommune 16.–17.8. 2014

Prosjektet har hatt kartleggingsekskursjoner i Selbu kommune både i 2012 og 2013. Kartlegginga vil fortsette i 2014. Ansvarlige for prosjektet i år er styremedlem Solfrid Langmo og Einar Værnes fra ekskursjonskomiteen. De inviterer til kartleggingshelg **lørdag 16. og søndag 17. august 2014**. Ekskursjonene er åpne for alle planteinteresserte, du trenger ikke være «ekspert» for å delta. Turene vil gå i rolig tempo – «botanikerfart», og en må kle seg for tur og ha med mat og drikke. Vi deler oss i grupper med 2–5 deltakere som får ansvar for registrering av karplantefloraen i hver si rute på en kvadratkilometer. Det vil bli minst en botaniker med kartleggingserfaring i hver gruppe. Ved lunsjtider møtes gruppene for sosialt samvær, diskusjon av funn og planlegging av neste økt. Detaljer for oppmøtested, transport og eventuell overnatting er ikke bestemt. Det vil være avhengig av hvor mange som melder seg til innsats.

Meld deg på til turene ved å sende

e-post til post@nbf-tla.org innen 15. juni. Hvis du ikke har e-post, kan du sende melding eller ringe til 906 44 907. Alle som melder seg, vil i god tid før kartleggingshelga få tilbakemelding med detaljer om opplegget.

Siste nytt om prosjektet kommer også på <http://www.nbf-tla.org/lokalflora.html>.

Villblomstenes dag – søndag 15. juni 2014

Når blomsterprakten er på sitt mest spennende arrangerer de nasjonale botaniske foreningene i Norden turer i nærmiljøet. Turene passer for alle aldersgrupper. Alle turene starter på angitte oppmøtested kl. 13.00. De fleste turene er av 2–3 timers varighet, med innlagt matpause. Ta med nistepakke og drikke. Eventuelle endringer blir opplyst bl.a. på de nasjonale sidene for Villblomstenes dag <http://www.villblomstenesdag.no>.

**Trondheim: Leinstrand, Lauglo-
lia** Møtested: Rasteplassen i svingen like øst for reservatet (Sundet).

Turmål: Vandring langs naturstien.

Turledere: Dag Inge Øien, Sigmund Sivertsen

Trondheim: Teisendammen
Møtested: Byåsen butikkssenter

Turen går langs brei og fin sti.

Turledere: Anders Lyngstad

Trondheim: Ladestien Møtested: Parkeringsplassen ved Smedstuen

Turmål: Vi ser på rik og variert flora langs Ladestien

Turleder: Bjørn Sæther

Aure: Grisvågøya – Aurdalen Møtested: Matkroken på Aure sentrum

Turmål: Turen går til kalkrike strandberg på Grisvågøya, og om vi orker, en tur til et område med rik slåttemyr i Tverrbotn i Aurdalen.

Turleder: Finn Oldervik

Hemne: Tur i retning av Fjelna Møtested: Best-stasjonen på Vinjeøra

Turmål: Skog, elvekant og kulturmark

Turledere: Bjørg Steinveg og Egil Ingvar Aune

Arrangeres i samarbeid med Hagelaget i Hemne og Fjordkulturdagen på Vinjeøra.

Malvik: Flatholman. Møtested: Parkeringsplassen ved Flatholman i Muruvik.

Turmål: Området har blanding av strandberg, strandeng, bar- og lauvskog. Strandberga er særlig interessante med innslag av sørlige arter.

Turledere: Jan Erik Kofoed

Arrangeres i samarbeid med Trondheim Nyttevekstforening

Tydal: Vessingsjøen Møtested: Vessingsjødammen

Turmål: Vi går over Vessingsjødammen til Langdalsberga. Vi skal studere rikmyr ut mot

Vessingsjøen og rik bergvegetasjon. Det blir ingen lang gåtur.

Turledere: Hilde Kirkvoll og Saxe Aasen

Rissa: Helset i Stadsbygd Møtested: Parkeringsplassen ved Coop Marked Stadsbygd

Turmål: Rik vegetasjon med orkideer

Turledere: Johan Rein og Solfrid Helene Lien Langmo

Arrangeres i samarbeid med Stadsbygd Hagelag.

Stjørdal: Storvika Møtested: Parkeringsplassen i Storvika

Turmål: Rik flora på strandberg og skog. Kort vandring.

Turledere: Harald Hove Bergmann og Svein Båtvik

Levanger: Røstad Møtested: Ved hovedbygninga på Røstad

Turmål: Variert flora i Røstedområdet

Turledere: Bjørg Rindal og Lucie Kjelvik

Inderøy: Letnesvågen Møtested: Letnes ved Fv 231 (Letnesveien) Parkering ved driftsbygning på oversida av fylkesveien.

Turmål: Rik flora på strandberg

Turledere: Jørgen Røflo og Hilde Ely-Aastrup

Årets plantebilde 2014 – invitasjon til deltaking i fotokonkurranse

Motivet skal være norske planter, fotografert i Norge i 2014.

Hver deltaker kan sende inn flere bilder, men ved nominering til finalerunden som blir på medlemsmøtet 1. desember vil det bli ei siling som sikrer at ingen fotograf får med mer enn to foto.

Vi presiserer at dette er ei intern tevling, dvs. deltakerne må være medlem av Norsk Botanisk Forening, Trøndelagsavdelinga.

Send bilder til foto@nbf-tla.org

Innsendingsfrist 15. november 2014

STOFF TIL NESTE NUMMER AV OREBLADET

Vi treng stoff til bladet. Alt botanisk stoff er av interesse.

Ta kontakt med redaksjonen om du har noe. Frist for stoff til neste nummer av Orebladet er 1. november 2014.

Årets plantebilde 2013 – resultat fra finalen på medlemsmøtet 2.12.2013

Dette var en intern fotokonkurranse for medlemmer i Trøndelagsavdelinga. I alt kom det inn 33 bilder fra ni fotografer.

En jury valgte først de fem bildene som de etter grundig vurdering meinte var best. Alle de innsendte bildene er lagt ut på <http://aretsbilde.nbf-tla.org/#!album-8>.

I det samme "galleriet" ligger også bilder fra tilsvarende konkurranser i åra 2007 - 2012.

De fem finalebildene presentert for møtelyden på det åpne medlemsmøtet 2. desember. 17 frammøtte deltok i ei skriftlige avstemning som ga dette resultatet:

1. premie bildet "Bekkekarse" (36 plasspoeng) - fotograf Einar Værnes

2. premie bildet "Myrsildre" (46 plasspoeng) - fotograf Rolv Hjeltnes

3. premie bildet "Vegtistel" (49 plasspoeng) - fotograf Per Jostein Hovde

4. premie.bildet "Rødflangre" (57 plasspoeng) - fotograf Olav Dahle Svanholm

5. premie bildet "Totannblonde" (67 plasspoeng) - fotograf Einar Værnes

Olav Dahle Svanholm
 Bugges vei 6B
 7051 TRONDHEIM

Returadresse:
 Norsk botanisk forening
 Trøndelagsavdelingen
 Vitenskapsmuseet
 Seksjon for naturhistorie
 7491 Trondheim

Innhold

Rublomplanter i midt-norske fjell	4
Gullrublom <i>Draba alpina</i>	6
Bleikrublom <i>Draba oxycarpa</i>	8
Alperublom <i>Draba fladnizensis</i>	10
Lapperublom <i>Draba lactea</i>	12
Snørublom <i>Draba nivalis</i>	14
Bergrublom <i>Draba norvegica</i>	16
Tinderublom <i>Draba cacuminum</i>	18
Storrublom <i>Draba glabella</i>	20
Lodnerublom <i>Draba incana</i>	22
Litteratur og kilder	22
Referat fra årsmøte 2014, mandag 3. mars	24
Møteprogram for høsten 2014	26
Ekskursjonsprogrammet for 2014	27
Lokalfloraprojektet i Midt-Norge	29
Villblomstenes dag – søndag 15. juni 2014	29
Årets plantebilde 2014 – invitasjon til deltaking i fotokonkurranse	31
Årets plantebilde 2013 – resultat fra finalen på medlemsmøtet 2.12.2013	31